

## ΤΑ ΤΣΟΥΜΕΡΚΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

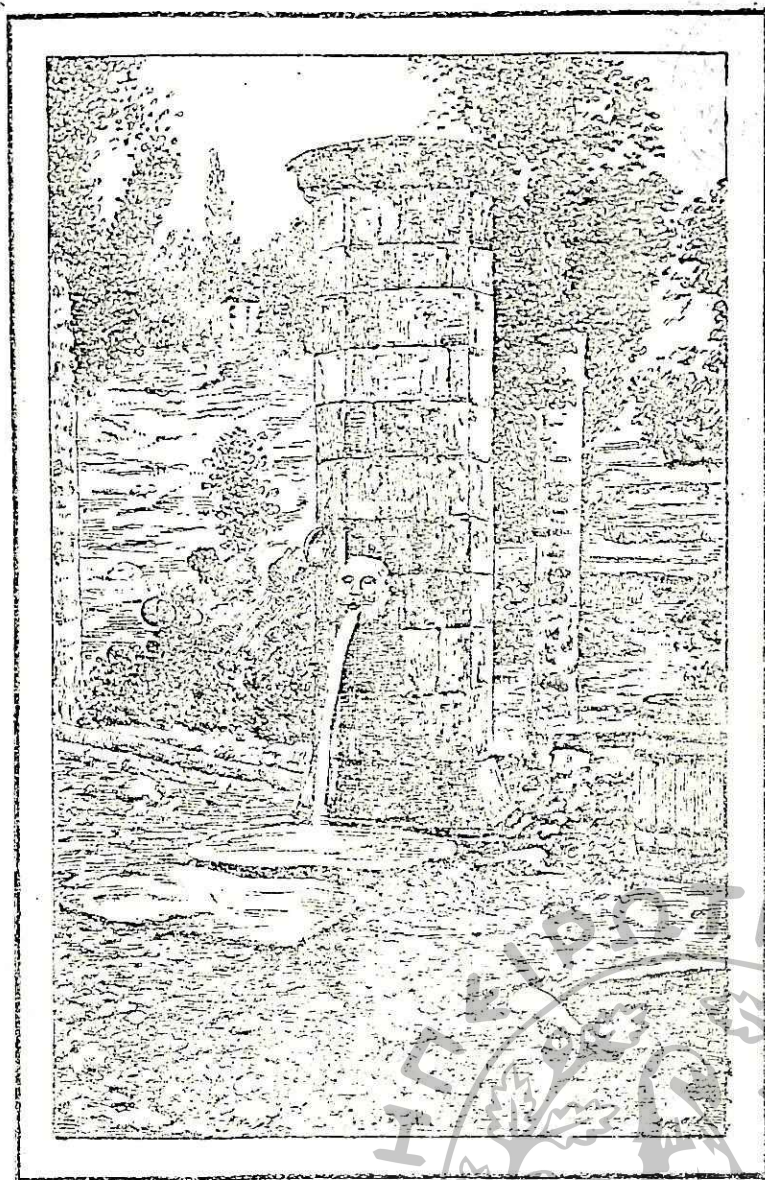
Ὅργανον τῶν ἀπανταχοῦ Τσουμεριτωτῶν.

Ἐκδιδόμενον ἐν Ἰωαννίνοις

ὑπὸ τοῦ

ΠΑΤΡΙΣΤΙΚΟῦ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΜΗΔΕ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

3  
B  
1

Ὁ ἀράνης  
τῶν πραιάντων μετὰ τὸ πρῶτον νερό.

Περὶ ~~τοῦ~~

Λοῦ Σε' Μπέρη καὶ οὐλοῦν  
Λοῦ Γραφῶν Στὸν Γραφῶν  
πρὸς Ἀρχιεπίσκοπον.  
Λοῦ Γραφῶν οὐλοῦν καὶ οὐλοῦν  
πρὸς Ἀρχιεπίσκοπον  
Μετ' ἐπιγραφῶν  
Δευτέρου Γραφῶν

Γραμμὰ  
5. Aug. 1915



# ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ  
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΩΝ

|                   |                              |           |
|-------------------|------------------------------|-----------|
| ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ         | ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ :                | ΙΩΑΝΝΙΝΑ  |
| Εσωτερικού Δρ. 25 | Ε' υπό τριμελούς Συντακτικής | Εκδοτικός |
| Εξωτερικού » 50   | Επ.τροπής                    | 1925      |

Τὰ «ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ» εὔχονται σὲ ὅλους τοὺς Τζουμερκιώτες  
τὸ Νέον Ἔτος 1925 νᾶναι καλύτερο ἀπ' τὰ περασμένα

## ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ

Ὅσοι Τζουμερκιώτες καταδεχτήτε νὰ διαβάσετε τὸ περιοδικὸν μας καὶ τὸ ἴγω αὐτὸ γιατί μπορεῖ νᾶνε καὶ Τζουμερκιώτες ἀκατάδεκτοι, ἀμέσως θὰ ρωτήσητε. Γιὰ ποιὸν σκοπὸν τὸ ἐκδίδω. Θὰ σᾶς πῶ. Εἶπα τώρα ὅτι τὸ 1918 ἐξ ἡρώων σὺνέχεια Πρόεδρος τοῦ Πατριωτικοῦ Συνδ. σμου Πραμάντων. Στὸ Σύνδ. σμο αὐτὸν εἶνε μέλη Πραμάντιωτες ποὺ μένουσι στὸ χωριὸν χειμῶνα καλοκαίρι καὶ Πραμάντιωτες ποὺ πᾶνε τὸ χειμῶνα σὲ χειμᾶδιά, καὶ ἔρχονται τὸ καλοκαίρι ἢ εἶνε ἀποκατεστημένοι σὴν Ἀρτα, στὰ Γιάννινα στ' Ἀργεῖο, Καρβίσαρᾶ, Τρίπολιν, Παραμυθιά, Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη καὶ ἄλλες πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἢ στὸ Ἐξωτερικὸν καὶ ἔρχονται κάποτε τὸ καλοκαίρι νὰ παραθερίσουν ἢ καὶ ἀπὸ τῆς ἑλλειψ. συγκοινωνίας καὶ ἀσφαλείας δὲν ἔρχονται καὶ καθόλου. Στὸ διάστημα αὐτὸ παρστήσασα ὅτι ἀλλοιῶς νοιώθουν τὴν προσδοκίαν χωριοῦ μας οἱ πρῶτοι καὶ ἄλλοιῶς τὴν λογαριάζουν οἱ δεύτεροι. Οἱ πρῶτοι ποὺ μένουσι πάντα στὸ χωριὸν ἐπειδὴ ζοῦν σὲ μέρος περικορισμένο καὶ πτωχὸ ἔχουν καὶ νοῦν περικορισμένον, ἐπειδὴ ἡ κοινωνία μέσα σὴν ὁποία ἀνατρέφεται ὁ νοῦς των καὶ ἀναπτύσσεται εἶνε μικρὴ. Ἀλλὰ καὶ ἡ καρδιά των δὲν εἶνε πάντοτε καθαρή. Εἶνε γεμάτη πάθη καὶ φθόνον, ῥαδιοουγίες καὶ μικροπρέπειες κάποτε, γιατί ἡ ζωὴ των εἶνε δύσκολη καὶ τὰ συμφέροντά των

καὶ οἱ ἀξιώσεις των, πάντοτε συγκρούονται.

Οἱ δεύτεροι, ἐπειδὴ ζοῦν μαζοῦ, μέσα σὲ κοινωνία μεγαλύνουσα, βλέπουν ἄρᾳ ματαπολλὰ, μανθάνουν περισσότερα, ζοῦν μὲ μεγαλύτερη εὐκολία, ἔχουν δυνατότερον μυαλὸ καὶ καρδιά ποιο καλὴ καὶ πρόθυμη γιὰ πρόοδο. Ὅ,τι καὶ ἴδουν παρὰ πέρα φιλοδοξοῦν νὰ τὸ γέρουν σὴν τόλμαν καὶ τὸ χεῖμα τὸ δίνουν μὲ προθυμία. Γιὰ νὰ προοδεύσῃ ὁμοῦ τὸ χωριὸν μας καὶ νὰ γίνῃ διαγορευτὸν ὅτι ἔχει κατακτήσῃ, χρειάζεται νὰ σὺνεννοήσῃ οἱ οἱ πρῶτοι, γιατί εἶνε οἱ ποιο χρήσιμη καὶ ποιο καλλιήγητοι. Ἀλλὰ πῶς νὰ γίνῃ αὐτὸ ἀφοῦ οἱ δεύτεροι οἱ ποὺ οὐκ αὐτὸι καὶ χρήσιμοι εἶνε περικορισμένοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μαζοῦ ἀπ' τὴν Πατρίδα; Πῶς ἀλλοιῶς παρὰ μ' αὐτὸ τὸ Περιοδικόν, ποὺ θὰ μὴν δὲν καὶ καλὸν καὶ κάθε ἀέγαρον, κάθε Πράγμα τῶτη, εἶνε σὲ Πράγματα κάθεται εἶνε σὴν ἀκμὴ τοῦ κόσμου εὐρίσκεται, καὶ ἐπὶ τὴν ἀσχηματιστὴν μία προοδευτικὴ κίνησις καὶ ἡ ἀσφάλεια γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ χωριοῦ μας.

Τὰ Πράγματα εἶνε ἐνὰ μόνον κοινόν, ἀπ' τὰ τᾶσα χωρία ποὺ ἔχουν τὰ Τζουμερκα καὶ ὅ,τι λέγεται γιὰ τὰ Πράγματα αὐτὰ γίνεται καὶ σὴν ἄλλα χωρία καὶ ἐν ἄλλο. Ἐπειὰ ὅπως ἕνας ἀνθρώπος δὲν μπορεῖ νὰ εὐτυχίσῃ ἂν δὲν εὐτυχίσῃ καὶ ὁ ἄλλος ἢ οἰκογένειά του καὶ τὸ σὺν τοῦ, ἔτσι καὶ τὰ Πράγματα αὐτὰ δὲν θὰ προοδεύσῃ ἀληθινά, ἀνδὲν προοδεύσῃ καὶ τὰ ἄλλα χωρία τῶν Τζουμερκα ὁμοῦ οἰκονομικά, Ἀσφάλεια, Μόρφωσις, Προοδευτικὴ.

Σχωρέστιανα, Λεπιανά, Σερέσι, Κουνκου Μίτσι, Ραφτανάι, Άγναντα, Σκλούπου, Κοισοβίτσα, Μελισσοουγοί καιτάγειτονικά Ματσούκι, Καλαρρύτες, Ζοβίστιανα, Μιχαλίτσι και Χούλ. αράδες γιατί είναι πολλές φορές ζητήματα που επιβάλλουν κοινή συνφροσασία μεταξύ όλων των χωριών. Η κατασκευή ενός γεφυριού, ή χάριξις ενός δρόμου, ή ίδρυσις ενός ελληνικού σχολείου ή γυμνασίου ή ενός τηλεφωνείου τηλεγραφείου ή γραφείου έπιταγών, ή έδρα ενός Ελεγκτικού ή μιας ύπομοιροχίας είναι ζητήματα τέτοια που δεν όφελον ή βλάπτουν μόνον ένα ή και δύο ή και τρία χωριά μαζί, αλλά κάποτε και όλα τα χωριά μαζί. Γι' αυτό τό περιοδικό, όπως και τό όνομά του «Έξομέρκα» λέγει δέν έχει σχολό να στρέψη μόνον κάθε Πραγμαντιώτη τον νοϋ και την καρδιά στο χωριό του, στο Πράμαντι, αλλά να στρέψη τον νοϋ και την καρδιά κάθε Έξομερκιώτη στα Έξομέρκα γενικώς και στο χωριό του χωριστά, ώστε να σχηματισθῇ έτσι μια μεγάλη συνειδητή προοδευτική Έξομερκιώτικη κίνησι προς αναδημιουργία και αναγέννησι του τόπου μας.

Στό περιοδικό αυτό θα βλέπη κάθε Έξομερκιώτης όλα εκείνα τά ζητήματα που ενδιαφέρουν την αναγέννησι των Έξομερκίων γενικώς και του χωριού χωριστά αλλά και θα μπορῇ με αυτό κάθε καλή και μελετημένη γνώμη του, που έχει σχέσι με την πρόδο του χωριού του και των Έξομερκίων, να την έξωτερικεύσῃ άρκεῖ μονάχα να ἔχη θέλησι και δύναμι να έργασθῇ. Τό περιοδικό με χαρά περιμένει να ιδῇ στην ύπηρεσία του τέτοιους καλούς συνεργάτες. Γιατί μόνον τότε μπορεῖ ό αναχρονισμένος και πτωχός τόπος μας να αλλάξῃ ὄψι και να γίνῃ με τό κοίτα νερά του, τό ὠραίο του κλίμα και τά ἐλατένια του δάση, μια μικρή Έλβετία.

**Αὐτός εἶνε ὁ σκοπός μας.** Ἄν εἶε άγνός ό καιρός θά τό δείξῃ αλλά και σεις μπορεῖτε νό σχεφθῇτε και να κρίνητε. Ὅσοι ἐκτιμᾶτε την πρωτοβουλίαν μας αὐτή και τό άγνό και άγιοσκοπό μας, κρατήσατε τό περιοδικό και στείλτε μας την συνδρομή γιατί τό περιοδικό έχει έξοδα και πρέπει να διατηρηθῇ. Ὅσοι δέ τυχαίνει να εἰσθε και πλούσιοι στείλτε άν θέλητε και περισσότερα, γιατί καθώς θά ιδῇτε από τό ψήφισμα του Πατριωτικού Συνδέσμου Πραμάν-

των, που δημοσιεύεται παρακάτω, την επιχείρησι αὐτή την ανέλαβα με καφάλια δικά μου, ἐπειδή κολακεύομαι να πιστεύω ότι έξυπηρετῶ κάποια μεγάλη ανάγκη του τόπου μας; και ότι άδύνατον να μη εδρεθῶν και πλούσιοι Έξομερκιώτες, που να με συν δράμουν, σε τέτοια επιχείρησι ώστε να μπορέσω να κάμω τό περιοδικό, ποῖο σοβαρό και ποῖο άξιο στην άπ. στωλή του.

Δημοσθένης Γαίρκα

## ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Του υπ' αριθ. 5 και από 3 Αύγουστου 1924 ψηφίσματος του Πατριωτικού Συνδέσμου Πραμάντων.

« 2). Εμπιτρέπεται εἰς τόν Πρόεδρον του Συνδέσμου κ. Γαίρκα, ὡπως πῶς πληρεστέραν έξυπηρετήσιν τοῦ σκοποῦ του Συνδέσμου κ. ἡ άφύπνισιν των άπανταρχῶν Έξομερκιωτῶν προς πρόοδον, εκδόσῃ ἐν ἑσῶν νήσις ὡς διαμένει, με καφάλια ἰδικά του ὡς κρένη εὔθε των τῶν καιρῶν, μακρινῶν ἡερικοδίκων του Συνδέσμου ὑπό τό ὄνομα «Έξομέρκα» συμφώνως τῇ δηλώσει του, ότι ἦτε μία και τό κέρδος θά διαρύνωσιν αὐτόν και μόνον και οὐχί τόν Συνδέσμον....

## Μία παράκλησι

Παρακαλοῦμεν πολύ τους άνταποκριτάς μας να μᾶς στείλουν τες διευθύνσεις των χωριανῶν των, που εἶναι στο έξωτερικό και ἰδίως στην Ἀμερικῇ τό ταχύτερον.

## Μία άπαραίτητη δήλωσι

Ἐπειδή έγινε κάποια παρεξήγησι με τό τυπογραφείον και τό πρώτο τεῦχος του Περιοδικού μας κακοτυπώθηκε και ἐξ άλλου ἔχομε μεγάλη ζήτησι από παντού, δέν λογαριάσαμε έξοδα και κάναμε άνατύπωσι με περισσότερη ὕλη και καλύτερη και σε πολλά τεύχη, ὡςτε κάθε νέος συνδρομητής, να παίρνῃ και τό πρώτο τεῦχος.

## ΚΑΘΑΡΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΠΑΤΡ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

## II «ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

μέχρι 28 Αυγούστου 1924

1) Ονομαστική όμολογία Εθνικής Τραπέζης υπ' αριθ. 93218 και χρόνον έκδόσεως 28 Αυγούστου 1920 επί αντισμῶ πρὸς 4 ο)ο διὰ 5 ἔτη δραχ.

2) Ονομαστική όμολογία Εθνικής Τραπέζης υπ' αριθ. 440,523 και χρόνον έκδόσεως 24 Αυγούστου 1923 επί ανατοκισμῶ πρὸς 4 ο)ο ἐπὶ πέντε ἔτη δραχ.

3) Ἐκατον τέσσαρες όμολογίαι ἑκατοντάδραχμοι Ἀναγκαστικοῦ δανείου 1922 πρὸς 6 1)2 ο)ο με ἀλογ. αν ὑπὸ τοῦς ἀριθμοὶ ἀριθμοὺς σειρῶν καὶ θξίας δραχ.

α) 4 όμολογίαι τῶν δέκα σειρῶν Δ ἦτοι τεσσαράκοντα ἑκατοντάδραχμοι, ὑπὸ τοῦς ἀριθμοὺς 693,861 μέχρι τοῦ ἀριθ. 693,900 συμπεριλαμβανομένου.

β) 3 όμολογίαι τῶν 10 σειρῶν Δ ἦτοι τριάντα ἑκατοντάδραχμοι ὑπὸ τοῦς ἀριθμοὺς 694,031 μέχρι τοῦ ἀριθ. 604,060 συμπεριλαμβανομένου.

γ) Μία όμολογία τῶν δέκα σειρῶν Δ ἦτοι 10 ἑκατοντάδραχμοι ὑπὸ τοῦς ἀριθμοὺς 693,791 μέχρι τοῦ ἀριθ. 993,800 συμπεριλαμβανομένου.

δ) 2 όμολογίαι τῶν 5 σειρῶν Δ ἦτοι 10 ἑκατοντάδραχμοι ὑπὸ τοῦς ἀριθμοὺς 293,066 μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ 203,075 συμπεριλαμβανομένου.

ε) 10 όμολογίαι τῶν 5 σειρῶν Δ ὑπὸ τοῦς ἀριθ. 028,051 μέχρι τοῦ ἀριθ. 028,060 συμπεριλαμβανομένου.

στ) 3 όμολογίαι τῆς μιᾶς ἦτοι 2 ἑκατοντάδραχμοι σειρῶν IB ὑπὸ τοῦς ἀριθ. 013,602 μέχρι τοῦ ἀριθ. 013,804 συμπεριλαμβανομένου.

Καὶ ζ). Μία όμολογία τῆς μιᾶς ἦτοι μία ἑκατοντάδραχμος σειρῶν IB ὑπὸ τὸν ἀριθ. 079,604.

4) Κατάθεσις Ταμειυτηρίου Εθνικῆς Τραπέζης (Ιωάννινα) δραχ.

5) μετοητὰ εἰς χεῖρας ταμείου δραχ.

Ἦτοι ἐν ὅλῳ δραχμαὶ τριάκοντα ὀκτώ χιλιάδες ἑπτακόσιες καὶ 60 ο)ο

Πράμανια 28 Αυγούστου 1924

Ο Πρόεδρος

Ο Ταμίας

Δημοσθένης Εστράκας

Δημήτριος Μεταχάκης

## Ἀνακοίνωσις

Θεωροῦμε ἀναγκαῖο νὰ γνωρίσωμε σι τοῦς Ἑξουμερικῶτες διὰ τὸ Στρατολογικὸ Γραφεῖο ποῦ ὑπαρῶμεθα μετεφέρθη στήν Πρεβεζα καὶ ἐπομένως γιὰ κάθε σχετική πληροφορία πρέπει πλέον νὰ ἀπευθύνονται ἐξ ἑσῶν νὰ μὴ μποροῦσε νὸ γίνῃ ἡ Ἄρτα ἐδρα τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου καὶ νὰ φθάσῃ οἱ κῆτοικοι τῶν δύο Νομῶν Ἄρτης καὶ Πρεβέζης αὐθημερόν, γιὰ τὰς δουλιὰς τῶν. Ἡ Ἄρτα ἂν τὸ κέντρον.

## Ἐξουμνννν

Ο Χαρίλαος Τσίρκας ἀπὸ τὰ Πράματα Ταμίας (Ιωαννίνων) καὶ ἡ καλὴ πόρη Μαριάνθη Νάση Γιαννάκη ἐπιστῆς ἀπὸ Πράματα ἠρραβωνίσθησαν τοὺς ἐνδρόμειθα καλὰς αἰφανα. Στὰς 14 τοῦ παρῶν μηνὸς ἔρσαν στὰ Γιάννενα οἱ γάμοι τοῦ Χρήστου Ἀλεξίου καθηγητοῦ στὸ Γυμνάσιο Ἄρτης ἐπὶ τὸ Σιλοῦπον καὶ τῆς πόρης Ἀδίας Β. Κορράλη καθηγητοῦ ἀπὸ Σχολογείων τοῦς ἐνδρόμειθα νὰ ξήσουν καὶ νὰ εἰδωχῇσιν.

## ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

## — ΚΑΛΑΧΡΟΥΤΙΩΤΙΚΑ

Από τή ἐφειμένη μας κτηνοτροφική παραγωγή ποῦ ἔφθασε 60 χιλ. ὀκ. περίπου τρεῖς καὶ 15 χιλ. ὀκ. βοῦτυρο, οἱ δυστυχισμένοι κάτοικοι δὲν βρῖσκουν οὔτε δρόμο. "Αὐ εἶνε καλὰ αἱ τοπικὲς ἀρχὲς ποῦ τὰ καταφέραν τόσῳ ὀμωρῶν καὶ διώξαν γιὰ τὴν καταβρόδρα Ἀθήνα. ὅλη αὐτὴ τὴν ποσότητα, χωρὶς νὰ λογαριάσουνε, οὔτε τὸν καθμένο τὸν κοσμάκη ποῦ εἶνε καταδικασμέ νὰ τὴν περάσῃ μὲ ξερὴ μορπατό. οὔτε καὶ τὲς τόσες διευτῆρες περὶ παρακρατήματος γιὰ τὲς τοπικὲς ἀνάγκες;

Αὐτὸ ἔξῃ μηνῶν καὶ πλέον ὁ Σταθμός μας ἔμεινε χωρὶς Σταθμάρχη. Δὲν περισσεύει τίχα ἓνας ὑπαξιωματικὸς χωροφύλακῆς νὰ τοποθετηθῇ, ἐνῶ τόσῃ καὶ τόσῃ γυρίζουν στίς πόλεις.

Μὲ τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλία μεμνηκῶν κυρίων καὶ τὴν κοινὴν συνδρομὴν τοῦ χωριοῦ, ἀνεγέρθηκε φέτος, ἓνα ὀμωρῶν διδακτήριο. "Ὅπως ὅλως αἱ ἱρωμεῖκές δουλιὲς εἶσι γι' αὐτὸ κοντεῦει νὰ μείνῃ ἀτελείωτο, ἀπὸ μερικὲς παρεξηγήσεις καὶ ἐπισόδια.

Μπροστὰ στὴν ἱερρότητι τέτοιου ἔργου ἔπρεπε νὰ πρυγῇ κάθε ἐγωῖσμός καὶ μικροφιλοτιμία.

— Ἀνεχώρησε πρὸ ἡμερῶν γιὰ τὴν Ζάκυνθο, ὁ ἐκεῖ ἐξπροστασιαρχῆς καὶ ἀγαπητὸς πατριώτης μας κ. Νικόλαος Μπαζάνης. Πληθώρα εὐχῶν ἀπ' τὴν καρδίαν μας. συνέδευσε τὸ ταξίδι του.

ΚΑΛΑΧΡΟΥΤΕΣ, Δ)ΘΡΙΟΣ.

ΚΑΛΑΧΡΟΥΤΙΩΤΗΣ.

## — ΜΗΓΕΡΙΩΤΙΚΑ

Τὸ πειὸ σοβαρὸ γιὰ μᾶς τοὺς Μηγεριώτες ζήτημα εἶνε τὰ βάζατα τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ χωριοῦ μας καὶ μάλιστα κάθε φθινόπωρο, ποῦ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ πηρῶσμε χρεωλύσια. Καὶ ποῦ νὰ ξέρετε πῶς ἔγινε τσιφλίζι τὸ πτωχὸ μας χωριό. Ἐπὶ τρυγοκορυαίας, ὅπως λένε αἱ παραδόσεις οἱ ὅλγοι κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὲς πιέσεις καὶ καταδιώξεις τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ παρακάλεσαν κάποιον ἰσχυρὸν ἀγῶ, νὰ κάμῃ τὸ χωριὸ μας τσιφλέμι του, καὶ ἀναλάβῃ τὴν προστασία τῶν κατοίκων

Ἄν καὶ ὁ ἀγῶς δὲ δέχονταν μὲ κανένα τρόπον. Μὰ οἱ χωριανοὶ ἐπέμειναν καὶ στο τέλος ἀφοῦ τοῦ ἔκαμαν δῶρο καὶ μιὰ φλοκάτα, τὸν κατάφεραν νὰ κάμῃ τσιφλίζι, τὸ Μήγερι, ἓνα τόπο ἀγορᾶ καὶ ξηρὸ ποῦ δὲν ἔχει κανένα ἔσοδο. Ὑστερὶ ἀπὸ κάμποσα χρόνια αὐτὸς ὁ ἀγῶς τὸ ἐχάρισε σ' ἄλλον γι' ἐκεῖνός σ' ἄλλον ὡς ποῦ δὲν ξέρεται καὶ ἓνας ἂν τὸ ἐχάρισε ἢ ἂν τὸ ἐπὶ ληον ὁ τελευταῖος Τοῦδης στὸν μακαρίτη τσιφλικόχον Κ. Καραπάνο. Ἐδῶ καὶ 25 χρόνια οἱ Μηγερίτες ἔτοιωσαν, πῶς γιὰ νὰ ἔχουν ἔλκετε νὰ ξεγορεύσουν τὸ χωριό ἀπὸ τὸν Καραπάνο καὶ ἔστειλαν ἐπιστολὴ καὶ τὸ διαπραγματεῦνθηκε ἀντὶ 3 χιλ. λίρες καὶ ἔκαμαν τὶ σχετικὰ συμβόλαια καὶ ὑποχρεώθηκε κάθε χωριανὸς νὰ πληρώσῃ ἐπὶ μὴ τριακοσιτέττα ἀναλόγως μὲ τὴν κτηματικὴ τὸν τερτοῦσῃ (60) ἔτησίως καὶ 1 οἶο γιὰ κερφαῖον καὶ γι' αὐτὸ πλῶσώτωμε ἀκόμα.

Νὰ, εἶσι ἔγινε Τσιφλίζι καὶ τὸ Μήγερι ἐκλήρώθη ἀπὸ μᾶς γιὰ μάλαμα καὶ ὁ κ. Καραπάνος ἔγινε ἐκατομνηστῆς.

— Τὸν περυσινὸν μῆνα ἔγειναν αἱ γάμοι τῶν Θύμιου Κ. Σαλάντου καὶ Χρύσως Κ. Γότα, τοῦ Γιάννη Δ. Μπαμουνγιάννη, καὶ Ὀλγας Κ. Σαλάντου καὶ τοῦ Κώστα Γ. Σπηλιά καὶ Ἀγγέλλως, Δεμοιά.

— Ὁ Διευθυντὴς τοῦ σχολείου μας κ. Δημητρίου Λάμιος, ἔγινεν πλέον καλὰ ποῦ ἦταν ἄρρωστος καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του.

— Ἐπέρασε ἀπ' ἐδῶ γιὰ τὸ χωριὸ τοῦ Μυρόκοβο ἀπολυθεὶς ἀπ' τὸ στρατὸ ὁ ἑφελδρος ἱατρός Ἀθην. Δημ. Παπαγεωργίου. Ἐπίσης πέρασαν οἱ Τσελιγκέδες τοῦ Μυρόκοβου κατευθυνόμενοι στὰ χειμάδια τοῦ Ἐρημέρου καὶ στὴν Ἡπειρὸν, Λιόλιο Μπαλατσούκας, Ἐπαμεινώνδας Παπαγεωργίου καὶ Δημήτριος Μπαρμπάνης.

Μήγερι, Δεκέμβριος.

Ὁ Μηγερίτης

## ΕΚΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ὁ Τσελιγκας Σπύρος Μήτρου Κώστας ἀπὸ Κράφι ἐβάπτισε τὸ παιδί τοῦ Γιάννη Λύτρα καὶ τὸ ὀνόμασε Νικόλα, εὐχόμεθα νὰ ζήσῃ καὶ νὰ μοιάσῃ τοῦ πατρὸς του, τοῦ μακαρίτη Νικόλα Λύτρα.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΦΩΝΙΕ"

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

## ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Ήταν χειμώνας καιρός παθαρμονές Χριστουγέννων. Ἡ κυρά Νίτσα αποβραδύς συμφώνησε με τὶς γειτονισές της νὰ πάνε σὺντο πρωὶ γιὰ ξύλα στὸ τότε δάσος τοῦ Βλαχιώτη.

Μετὴν ἔγερσιν αὐτὴ ἀποκοιμήθηκε ἡ καλὴ νοικοκυρὰ καὶ στὸ κρημνιὸν τῆς ἐσφραύοντο αἰσθεῖς φωνές. Νίτσα! Νίτσα! Νίτσα! Αἰντε καὶ βέρασε ἡ ὄρα! ἤμει; φεύγουμε. Ήταν μεσάνυχτα μα πόσον νωπὴ ἡ κυρά Νίτσα καὶ βίαια τὴ βίαια καὶ ἀρπάζοντες τὴν τοιχὰ τῆς τέλει νὰ φθάσῃ τὶς αἰλές γυναῖκες. Καὶ νά! τὶς ἐφύλασε. Πᾶνε μπροστὰ αὐτὲς γενοὶ ἀπὸ κοντὰ τὶς αἰλὲς ἰσοῦσαι. Στὴν νεκρικὴ εἰς νησιγενεὶα τῆς νύχτας ποῦ μοιρολογεῖται ἀδιάκοπα ἀπ' ἕνα πρῶτον μοιρολόγι ποῦ βγαίνει ἀπ' τὸ χάος τῶν γενητῶν καὶ παύεται ἀπ' τὴ φουρλιστικὴ βροχὴ τοῦ Καλαοσιώτικου ποταμοῦ, ἀκούγεται μόνον τὸ ἐλαφρὸ περπατήματου ἀπάνω στοῦ; πατωτοῦς δρόμου.

Τὴ μονότονῃ αὐτῇ μουσικῇ τὴν διὰ δόπτει ξάφνου τὸ λάλημα ἑνὸς κοκκόρου ποῦ φθασε ὡς ἔδω ἀπ' τ' ἀντίπερα Συρρακιώτικον χωριό. Στὸ ἀκουσμα τοῦ «κιχρίχου» ἀκούστηκεν ἡ ἀγρία βροχὴ ἀνέμου καὶ ἕνα τρομακτικὸ σφύριγμα. Οἱ συντρόφισσες χάνονται ἀπὸ τὰ μάτια τῆς Νίτσας καὶ τσακίζονται πρὸς τὸ βάθος τῶν γενητῶν συνελαύνοντες πέτρες καὶ βράχους μαζί. Ἀπ' τὸ χάος ἀκούγεται τρομακτικὸς ὄν τιλαλος.

Ἡ Νίτσα μένει στὸν τόπον ἀνατοχασμένη, τὰ γόνατά της τρέμουνε καὶ ἡ ψυχὴ της πᾶσι νὰ σβύσῃ. Ήταν φαντάσμα-τα!

Εἶχε ἀκούσει πολλὰς τέτοιες φουρλιστικές ιστορίες ἀπ' τὴ γιαγιά της γιὰ τὰ φαντάσματα καὶ νά, τώρα ποῦ τὰ βλέπει μετὰ τὰ μάτια της.

Συγκρατιέται ὁμως καὶ σταυροκοποῦ-μένη ἀδιάκοπα με φτερωτὰ βήματα, γυρ-νάει ἀπὸ χωριὸν κυτίζοντάς πάντα πίσω. Εἶνε νύχτα ἀκόμα. Τὸ πάθημά της τὸ μαθεῖ ὅλο τὸ χωριὸν καὶ ὅλες ἡ γυναικοὶ τὸ πῆραν γιὰ καθημερινὴ συζητήσι. Κά-ποιοι ὁμως χωριανοὶ ὄχι ὁμως γυναῖκες εἶ-πανε πῶς ἡ Νίτσα ἢ ὄνειρο εἶδε ἢ ὑποβο-

λή-επαθε μὲ αὐτοὶ κρημνίστηκαν γιὰ ὅτε-οι ἀφοῦ δὲν πιστεύουν τὰ φαντάσματα.

Καλοῦται. Δ)βριος.

X. K.

## Ἐνα εὐχάριστο

Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ μᾶς γράφει ὁ ἀνταποκρίτης μα; πῶς ἰδρύθηκε ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς γνωστὸς πατριώτας μας, Ἀνδρέαν Κεχαγιάν, Δημήτριον Λαμπρόζην καὶ Κωνστ. Σταράτην ἐπισφουδρὴν βιομηχανικὴ ἐτοι-μα, καὶ αὐτοὶ αὖτε αἰὲν ἔδω «Τάνης» καὶ διάφορα ποτὰ μετὰ ὅμοια «Κεχαγι-άν, Λαμπρόζης καὶ Στα». Ἡ ἰδρύσας αὐ-τὴ τμηὰ πόλε τῆς Τζουμερκιώτικῃ ἐπι-χειρηματικότητι καὶ μᾶς δίδει τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ αἱλοὶ αἰσούσι Τζουμερκιώτες θὰ ἐπιχειρήσουν ἀνάλογα.

Εὐχόμεθα κατὰ πρόδο.

ΑΠὸ τῆς ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΙΚῆς ΖΩΗΣ

Στὴν Ἀργεῖ

## Θάνατοι

Ἀπέθαναν αὐτὸν τὸν μῆνα ἡ κόρη τοῦ Χρήστου Τσαμπλή δεκαπέντε ἐτῶν ἐπὶ Με-λισουργοῦς.

— Ἡ χήρα τοῦ Γιάννη Γεώργιου Μπα-νιά ἀπὸ Μελισουργοῦς καὶ ὁ Δημήτριος Νοῦ-τσος ἀπὸ Πράμαντα.

## Ἐκπτώσεις

Ὁ Γεώργιος Δάφνης ἐβάπτισε τὸ κορίτσι τοῦ Χρήστου Πολύζου καὶ τὸ ὠνόμασε Φω-τεινὴ.

— Ὁ Γεώργιος Τσανδούκας ἐβάπτισε τὸ παιδί τοῦ Γεωργίου Κλύτση καὶ τὸ ὠνό-μασε Βασίλη.

## Γάμοι

Ὁ Γεώργιος Σκούρτας ἀπὸ Σχωρετσιανὰ ἔκαμε τὸ γάμον μετὰ τὴν Ἀμαλία Δ. Τζού-κη ἀπὸ Θεοδώριαν.

— Ὁ Τάνης Γεωργίου Βούργουνης ἔκαμε τὸ γάμον μετὰ τὴν Βιργινία Χρήστου Μπαρμπούνη.

## Ἀπαγωγὴ

Ὁ Μελισουργιώτης Γεώργιος Χριστοδού-λου ἀπῆγαμε μετὰ τὴν δέλησίν της τὴν Βασί-λιν Χρήστου Τόδουλου Μυλωνὰ ἀπὸ Πρά-μαντα. Στὲς 4 τοῦ μῆνα ἔκαμαν καὶ τὸ γά-μον των.

## Σπουδὴ

Ὁ Γεώργιος Κλαφούνης κατόπιν ἐξετά-σεως εἰσῆχθη εἰς τὴν ἱερατικὴν σχολήν.

Ἀργα, Δεκέμβριος.

K-Σ.

# ΤΟ ΓΕΦΥΡΙ

## ΑΠΟ ΤΑ

### ΓΙΑΝΝΙΝΑ ΣΤΑ ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Πέρνυσι τὸ Φεβρουάριο μῆνα τοῦ 1924 ὁ Πρόεδρος τοῦ Πατριωτικοῦ Συνδέσμου Πραμάντων, ἔκαμε μίαν αἴτησιν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας, μετὰ τὴν ὁποίαν, ἀφ' οὗ περιέγραφε τὸ τί ὑποφέρωμε ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν συγκοινωνίας τὰ Γιάννενα καὶ πῶς κατανόοιμε νὰ πληρωθῶμε ἐν χειμῶνι τοὺς δροχμῆς τὴν ἀπὸ ἀγῶγην γὰρ δέκα ὥρες δρόμον ἐνῶ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ὡς τὸν Πειραιᾶ δὲν πληρώνουν περισσότερα ἢ 5-10 λεπτὰ τὴν ὁδὸν, παρακαλοῦσε νὰ λυπηθῇ τὸ ὑπουργεῖον τὴν συγκοινωνιακὴν μας κατὰστασιν καὶ νὰ στείλῃ ἕνα μηχανικὸ νὰ κῶμῃ μίαν μελέτη κατασκευῆς ἐνὸς λιθαρένιου γεφυρίου σὺν τῷ Ἀραχθῷ ποτιμὸν ἀνάμειον ἀπὸ τὰ Πράμαντα καὶ Γκούρα Χουλιαράδων καὶ ἀκριβῶς στὴν θέσιν «Μύλος Γκούρου» γιὰτὶ ἐκεῖ στενεύει τὸ ποτάμι 21-22 μέτρα πλάτος καὶ πέρα καὶ δῶθε εἶνε δυὸ μεγάλοι βράχοι, δένας μάλιστα 19 μέτρα ὕψους καὶ μπορεῖ ὅμως λέγουσιν οἱ ἐμπειροτέχναι ποὺ εἶδαν τὸ μέρος νὰ σιγερῶν καλὰ ἕνα μονότοξον λιθαρένιον γεφύρι. Ἐδήλωσε ὅμως στὴν αἴτησίν του ὅτι ὁ Πατριωτικὸς Σύνδεσμος Πραμάντων θὰ δώσῃ γιὰ τὴν δαπάνην ποὺ χρειάζεται δέκα πέντε χιλ. δραχμῆς καθὼς καὶ τὰ πέρα καὶ ἐδῶ τοῦ Ἀραχθοῦ ἐνδιαφερόμενα χωριά, θὰ συλλέξουν ἀρκετὸ ποσόν.

Τὸ ὑπουργεῖον, καὶ τὸ λέγει αὐτὸ γιὰ τιμὴν τοῦ ἐπειδὴ εὐρῆκε λογικὴν τὴν αἴτησιν καὶ διέκρινε κάποια πρωτοβουλία καὶ προθυμία τῶν χωριῶν ποὺ ἐνδιαφέρονται νὰ συντρέξουν σὲ τὸ ἔργο διέταξεν ἀμέσως τὸν κ. Γεωκκὸν Διοικητὴν Ἡπείρου καὶ αὐτοὺς τὸν Νομομηχανικὸν Ἰωαννίνων νὰ κάμῃ αὐτὴ τὴν μελέτη τὸ ταχύτερον. Ἄν καὶ ἡ διαταγὴ ἐδόθη τὸν Μάρτιον, ἐπειδὴ οἱ μηχανικοὶ ἦσαν ὀλίγοι καὶ αἱ δουλειᾶς ποὺ ἀνέλαβαν πολλὰς καταρτίσθη μετὰ πολλὰς παρακλήσεις καὶ μετὰ πολλὴν δυσκολίαν κατὰ τὰς 12-15 Σεπτεμβρίου 1924 νὰ πᾶν μετὰ τὸν Πρόεδρον τοῦ Συνδέσμου σὲ μέρος ἐκεῖνο «Μύλος Γκούρου» πότε πεζὸς καὶ πότε καβάλα πότε χορτάσιος καὶ πότε πενησμένος, γιὰτὶ πρέπει νὰ τὸ εἰποῦμε καὶ αὐτὸ πῶς ὁ δρόμος μας, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸ Τσίμποβο ὡς τὸ ποτάμι, εἶνε μόνον γιὰ ἀγριογίδισα, ὁ μηχανικὸς Ποσιπᾶς καὶ νὰ πάρῃ τὰ στοιχεῖα ποὺ χρειάζονταν γιὰ τὴν μελέτη.

Στὰς ἀρχὰς 8)βλίου ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου ἔτυχεν νὰ πᾶν σὴν Ἀθήνα ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν δημοδιδασκάλων Ἰωαννίνων σὲ κάποιο συνέδριον ὅλων τῶν δημοδιδασκάλων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐθεώρησε ἀποροῦντιον νὰ πᾶν νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ γνωρίσῃ προσω-

πικῶς τὸν διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας κ. Ἰωάννην Οἰκονόμου γιὰτὶ ἀπὸ κάποια σχετικὴ ὁμιλία ποὺ ἔκαμε μὴν ἡμέρᾳ μετὰ τὸν πενθεωρητὴ τῶν δημοσίων ἔργων Ἡπείρου, γιὰ τὸ γεφύρι, ἀντελήφθη πῶς πολὺ ἐνδιαφέρον ἔδειξε ὁ κ. Οἰκονόμος. Πράγματι ἀπὸ τὴν προσωπικὴν αὐτὴ ἐπίσκεψιν ἐπείσθη γιὰ αὐτὸ καὶ τὸν εὐχαρίστησε ἐκ μέρους ὅλων τῶν χωριῶν ποὺ ἐνδιαφέρονται. Τοῦ εἶπε μάλιστα ὁ κ. Οἰκονόμος αὐτῷ. Ἐνδιαφέρομαι γενικῶς γιὰ τὴν συγκοινωνία. Περισσότερο ὅμως γιὰ τὰ Τζουμέρκα γιὰτὶ ἔκομα ἄλλοτε Νομομηχανικὸς σὲ Νομὸ Ἀρτης καὶ ἦλθα σὲ μέρη σας καὶ εἶδα τὴν συγκοινωνιακὴν σας κατὰστασιν. Ἦλθα μάλιστα γιὰ ὑπηρεσία καὶ σὲ χωριὸν σας σὲ Πράμαντα καὶ θυμοῦμαι θάνοντε τὸ εἶγεστο καὶ κρῦο νερὸ ποὺ ἐπία ἀπὸ τὸν ἀράνη σας. Νά, ποὺ καὶ ὁ ἀράνης μας, ἔκανε κατὰ, ἐγέννησε τὴν συμπαθεῖαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν τόπον μας ἐνός ἀνωτάτου ὑπαλλήλου τοῦ ὑπουργείου συγκοινωνίας, πρῶτον ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸ ἐπιτύχουν τόσον καιρὸ οἱ βουλευταὶ μας. Προσέθεσε δὲ ἀκόμα καὶ αὐτὸ — «Εἶπα σὲ τὸς Ἐπιθεωρητὴς Δημοσίων ἔργων Ἡπείρου κ. Παππᾶ, ποὺ πῆγε προχθὲς σὲ Γιάννενα, νὰ κάμῃ τώρα μίαν μελέτη γιὰ ξύλινο κρεμαστὸ (σὰν τὸ Τσίμποβο) γεφύρι καὶ παρὰ τὴν ἑλπίδα νὰ γίνῃ καὶ μελέτη γιὰ λίθινον καὶ βλεπομένην».

Ἡ μελέτη ἀνετίθη σὲ μηχανικὸν Παππᾶ, αὐτὸν ποὺ πῆγε καὶ πῆρε τὰ στοιχεῖα ὡς ποιοὶ καὶ ἀνέλεγον καὶ εἰδικόν. Ἀλλὰ γιὰ τὴν κακὴν μας ὥχην, ἀρρώστιας καὶ ἐξακολουθῆ ἀκόμα νὰ εἶνε ἀρρωστος καὶ ἡ μελέτη δὲν ἐτελείωσιν.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι δὲν εἰσέτι, ἀν ἀπὸ περιορισμένη ἀντίληψιν ἢ ἀπὸ ἀντίδρασιν, γιὰτὶ δὲ λείπουν καὶ τῆτοι, ποὺ καίτοι ναν τὴν ἐνέργειαν τοῦ προέδρου τοῦ Συνδέσμου, γιὰτὶ ὑπεσχίθη νὰ δώσῃ 15.000 δραχμῆς καθὼς καὶ τὰ ἐνδιαφερόμενα χωριά νὰ συλλέξουν ἀρκετὸ ποσόν.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄνθρωποι, ποὺ σκέπτονται πῶς δὲν πρέπει νὰ τὰ περιμένωμε ὅλα ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ πῶς πρέπει, ἂν θέλωμε νὰ ἰδοῦμε νὰ γίνων σὲν τόπον μας μερικὰ ἀπαραίτητα ἔργα, σχολεῖα, γεφύρια, νὰ δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς πῶς λίγα πότε πολλὰ νὰ συντρέχωμε τὸ Κράτος.

Αὐτοὶ σκέπτονται λογικὰ καὶ συγχρονισμένα. Πάρτε παράδειγμα τοὺς Καλαρρυτιώτες. Εἶχαν σὲν χωριὸν τὸν ἕνα ἐρειπωμένον σχολεῖον ἀπὸ τὸ κληροδότημα τοῦ μακαρίου Συγοῦ. Δὲν περιέμεναν νὰ τοὺς τὸ φτιάξουν οἱ βουλευταὶ τοὺς καὶ τὸ Κράτος. Μία καλὴ μέρα ἐμάθυσαν 30.000 δραχμῆς, τὸ διόρθωσαν τὸ σκέπασαν καὶ ἔπειτα ἐξήγησαν μὴ ἐπιχορηγήσῃ ἀπὸ τὸ Κράτος γιὰ τὴν ἐσωτερικὴν διασκέτη καὶ τὰ ἐκπαιδ. Καὶ τὸ Κράτος ποὺ ἔχει τόσων ἐμπράγματα ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ σχολεῖον τῶν, τοὺς ἐθαύμασε, τοὺς συνεχόρη καὶ τοὺς ἐνίσχυσε μετὰ 30 χιλ. δραχ.

καθ'ω, δὲ μαθαίνω τώρα πρόκειται νὰ τοὺς ἐνίσχυση ἀκόμα; Καὶ γιατί νὰ μὴ τοὺς συντρέξῃ τέτοιους ποίησις; Ποῖος μπορεῖ νὰ ἀνυψῇ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ σὲ ἀνθρώπου; ποὺ δεύχουν ὄρεξι γιὰ πρόοδο. Πόρτε ἄλλο παράδειγμα. Τοῦ; Χουλιαράδες. Δὲν εἶχαν σχολεῖτο. Ἐξώδευσαν 22 χιλ. δραχμὲς καὶ ἐθεμελίωσαν ἓνα κτίριο ἔξοχο. Δὲν εἶχαν χρήματα νὰ τὸ μελεώσουν. Ἐξήτησαν τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κράτους, σὰν καλὸς πατέρας ποὺ βλέπει τὰ παιδιὰ του, νὰ ἔχουν ὄρεξι πραγματικὴ γιὰ πρόοδο καὶ καλὰ ἔργα, τοὺς ἐχαρῆγαν 40 χιλ. δραχ. καὶ ἔκαμαν ἓνα ὡραϊνότερον διδασκῆριον ποὺ τὸ ζηλεύουν καὶ αἱ πόλεις. Ἐν οἱ Καλλιμαῖες καὶ οἱ Χουλιαράδες ἐσκεπτόντο ὅπως σκεπτόνται μερικοὶ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Θεσσαλιωτῆς ποῖτε θὰ ἔβλεπαν αὐτὰ τὰ ὥρατα σχολεῖται ποὺ ἔχον νὰ χωριά τους; Ποτέ.

Ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ ἀποκτήσωμε καὶ ἡμεῖς ἔργα ἀπαραίτητα σὲν τόπομας αὐτὸς εἶνε. Ὅλα τὰ πέρα καὶ δώθε τοῦ Ἀρχαίου ἐνδιαφερόμενα χωριά, Μελισσοουργοί, Πράμνεια, Κουσορίσια, Σωλοῦπεν, Ραφτανάια, Χουλιαράδες καὶ Μιχολέται, νὰ ἀρχίσουν ἀπὸ τώρα μὲ ὅτιον τρόπο γνωρίζουν, νὰ συλλέξουν χρήματα σὲν τόπο ποὺ νὰ συντηροῦν ἀπὸ ὅλα τὰ χωριά ἓνα ποσὸν 60 - 70 χιλ. δραχ. Μὴ σὰς τρομάξῃ, ὁ ἀριθμὸς εἶναι 15 χιλ. ἀνθρώποι σὲν αὐτὰ τὰ χωριά. Τὸ ζητήμα εἶνε ζωτικὸ γιὰ μᾶς. Γιὰ σκεφθῆτε τί ὑποφέρουμε, ἡ ἀγῶν γιὰ πληρώσασθαι καὶ πόσοι περνᾶν σὰν τὸ ποτάμι.

Ὅταν λοιπὸν μαζεύσωμε ἓνα τέτοιο ποσὸν, μπορούμε νὰ εἰποῦμε σὲν Κράτος. Τὸ Γεφύρι δὲν τὸ θέλουμε ξύλινο. Τὸ θέλουμε σίδηρο, λίθινο. Νὰ ἡσυχάσωμε καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ ἀπὸ τὰ διορθώματα ποὺ θέλει κάθε λίγος καὶ λιγάκι. Σοῦ δίνω 70 χιλ. δραχ. Δόσε καὶ σὺ τὸ ὑπόλοιπο ἀπέναντι τῶν τόσων φέρων ποὺ πληρώσωμε. Δυσήσου μας καὶ σὴν ἡμᾶς.

Τότε ἐξάπαντος τὸ γεφύρι θὰ γίνῃ λίθινο καὶ γρήγορα, ἄλλοιως μπορεῖ νὰ μᾶς κάμουν ξύλινο καὶ αὐτὸ ποῖός ξερεῖ τότε!!!

## ΜΙΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΕΞΗΓΗΣΙ

Ἀπὸ μιὰ τυχαία συνομιλία, ποὺ ἔκαμα μ' ἓνα φίλο μου γιὰ τὸ περιοδικὸ μας, κατάλαβα, πῶς μπορεῖ νὰ παραξηγηθῶμε, γιὰ τὴν εἰκόνα ποῖει στο ἐξώφυλλο καὶ νὰ ὑποτιθεῖ πῶς εἶνε ἀποκλειστικὰ Πραμαντιώτικο. Γι' αὐτὸ θεωροῦμε καθήκον μας, νὰ δώσωμε κάποια ἐξήγησι. Ὁ Πατριωτικὸς Σύνδεσμος Πραμαντιῶν ἔλαβε τὴν πρωτοβουλία, νὰ ἐκδώσῃ ἓνα περιοδικό, μὲ τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἔτσι θεωρεῖται, μίᾳ αἰσθητῇ ἔλλειψιν γιὰ τὸν τό-

πο μας νὰ γίνῃται ἀφορμὴ νὰ ἐπισημανθῶσιν ἀναμετρεῖς τοὺς καὶ γνωρινοῦν, ὅλοι οἱ Τζουμερκιώτες, πρῶτα, ποὺ ἐξάπαντος θὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὰ συμφέροντά των. Στὸ ἐξώφυλλο ἔβαλε τὴν εἰκόνα τῆς βρύσης ποὺ ὑπάρχει σὲν κεντρικῇ πλατείᾳ τοῦ χωριοῦ. Τοῦτο νὰ μὴ θεωρηθῇ ἐγωϊσμὸς καὶ δώσῃ ἀφορμὴ σὲ παρεξήγησι. Ἡ ἐπιτροπὴ ποὺ διευθύνει τὸ περιουτικὸν ἐνόμιζε καλὸ, ὅπως τὸ ἐξώφυλλο στολιζέται πάντοτε μὲ ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα τοπεῖα τῶν Τζουμερκίων, ποὺ ν' ἀλλοιοῦν μάλιστα σέκαθε μῆμα σέκαθε τυχὸς, ὥστε νὰ γίνῃ γνωστὸς ὁ τόπος μας καὶ ἀραπέρα καὶ οἱ ξευτευμένοι καὶ ν' ἀναπολοῦν τὰ ὁμορφα τοπεῖα τῆς πατρίδος των καὶ δὲν τὴν λησμονοῦν.

Μὲ μεγάλη εὐχαρίστησιν θὰ δεχθοῦμε φωτογραφίες ὡραίων τοπεῖων ἀπὸ κάθε χωριὸ τῶν Τζουμερκίων, γιὰ νὰ στολίσουν τὸ ἐξώφυλλο. Ἐπειδὴ ὁμοῦ αὐτὸ εἶνε πολυδάπανον, καὶ τὰ τοπία Τζουμερκίων δὲν ἀντέχουν σὲ τέτοια ἐκδοχὰ πρὸς τὰς μετέωρες φωτογραφίες τὰς ἀλλοτριωτικὰς 500—600 δραχμῆς, ὅσο στοιχίζει νὰ γίνῃ τὸ σχετικὸ κλισέ.

Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶνε ἐλάχιστον γιὰ μιὰ Κοινότητα, ποὺ ἐνδιαφέρεται τὰ διαφημισθῇ τὴν φυσικὴν τοιοφίαν καὶ γιὰ ἑαυτοῦ, ποὺ ἐξώδευσε χιλιάδες δραχμὰς γιὰ νὰ κάμῃ ἓνα καλὸ ἔργο, σὲν χωριὸ του, νὰ ἐξωδύσῃ καὶ 500—600 δραχμῆς ἀκόμα γι' αὐτὸ τὸν ὡραῖο σκοπὸ.

Ἔτσι, σὲν τέλος κάθε ἔτους, θὰ ἔχῃ κάθε συνδρομητὴς ἓνα λεύκωμα, μὲ δώδεκα ὥρατα τοπεῖα τῶν Τζουμερκίων. Φαβοῦμαι μάλω φανὼ πολὺ τολμηρὸς, ἄλλως τε θὰ πρότεινα καὶ ἄλλο, ποῖο σοβαρό καὶ σκόπιμο. Μὲ ἓνα μικρὸ ἔργον μεταξὺ μας καὶ μὲ τὴν γενναίαν συνδρομὴ τῶν πλουσίων μας, νὰ φωτογραφίσωμε καὶ κτηματογραφίσωμε ὅλες μόνον τὰς φυσικὰς ὁμορφίας τῶν Τζουμερκίων, ἀλλὰ καὶ τὴν Τζουμερκιώτικην ζωὴν, παηγύρια, γάμους, καὶ ἄλλα τέτοια. Τί λέτε;

Χαρίλαος Κασσιός

### Εἰδοποιήσεις

Αἱ συνδρομαὶ καὶ κάθε ἐμβάσμα νὰ ἀποστέλλωνται σὲν διαχειριστῇ μας κ. Χρήστον Λύτρα ὁδὸς 21 Φεβρουαρίου ἀριθμ. 41 Ἰωάννινα, ὅπου καὶ τὰ γραφεῖα μας.

## ΤΑ ΖΩΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΙΚΩΝ

Α Α Σ Η

### α.) Τι ξέρουν τα δάση

"Αν ρωτήσης κανένα Τζουμερικιώτη, τι χρειάζονται τα δάση, θα σου ελπή. Να κόβουμε ξύλα, να βγάξουμε σανίδια, σαρμαρί-ξυλα. δόγκες για βαρβλία, ξύλα για επιπλα και οικοδομές και κάρβουνα. "Αν τον στενοχωρήσης να σκεφθῇ και γι'αυτό άλλο ἀκόμα, μπορεί να σου ελπή κι' αυτό. Να μαζεύου-με και καρπούς· βελάνια, κάστανα, καρύδια άλλα τέτοια.

Εἶνε ἀλήθεια, ὅτι αὐτὰ μονάχα τὰ καλὰ, ποὺ μᾶς δίνουν εἶνε ἀρκετὰ, νὰ μᾶς κάμουν, νὰ τὰ ἀγαπήσωμε καὶ τὰ φυλάμε, γιατί ἀπὸ τὰ δάση, πολλὰ χωριά σήμερον ἐσοδεύουν χιλ. δραχμὲς καὶ πολλοὶ χωρικοὶ σ' αὐτὰ νύβρισκουν ἐργασία καὶ ζοῦν.

"Ἄλλοι κόβουν ξύλλα καὶ πωλοῦν, ἄλλοι βγάξουν κάρβουνα, σαρμαρίξυλα καὶ διάφο-ρα χρήσιμα ξύλα, ἄλλοι φτιάχνουν ἀσβεστο-καμινά, ἄλλοι μαζεύουν καρπούς καὶ ἄλλοι κουβαλοῦν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὅλα αὐτὰ καὶ πέρ-νουν ἀργία.

Με λίγα λόγια τὰ δάση εἶνε πλοῦτος γιὰ ἕναν τόπο ποὺ τὰ ἔχει. Τὰ δάση ὅμως ἔ-χουν καὶ ἄλλη ἀκόμη ἀξία. Μᾶς δίνουν καὶ ἄλλα καλὰ. Τὰ νερὰ, τὸ καθαρὸν ἀέρι, τὰ διάφορα κυνήγια. τὴ βουκὴ γιὰ τὰ ζῶα τὲς βροχὲς καὶ τὸ καλὸ κλίμα τοῦ τόπου μας. "Ὅταν ἕνας τόπος ἔχει δάση, τὸ ἔδαφός του δὲν εἶνε γυμνὸ, ἀλλὰ σκεπασμένον, ἀπὸ φυ-τὰ καὶ ὅταν πέφτουν βροχὲς, ἡ ὀρμὴ τῶν κόβεται ἀπάνω σὲ φύλλα καὶ κλωνάρια καὶ τὸ λίγο νερὸ ποὺ θὰ πέσῃ κάτω, κρατεῖται σὲ χαμόκλαδα, στέ: ρίξῃ σὲ γόρτα καὶ τὰ σάπια φύλλα καὶ δὲν μπορεί νὰ φύγῃ καὶ πλάγι ἀν εἶνε ἀκόμα ὁ τόπος· δὲ μπορεί νὰ σχηματίσῃ χειμάρρους, ποὺ παρασέρουν τὸ χῶμα, καὶ τὲς πέτρες καὶ ξεπλένουν τὸν τό-πο, δὲν μπορεί νὰ κάμῃ ρεματιὲς καὶ χαρά-δρες. Τὸ νερὸ εἶσι ἐμποδίζεται καὶ τὸ πίνει ἡ γῆ. Προχωρεῖ μέσῳ ὡς ἐκεῖ ποὺ θὰ εὑ-ρη πηλὸ καὶ ἐπειδὴ δὲν μπορεί νὰ τὸν πε-ράσῃ, σταματᾷ τότε ἐκεῖ καὶ σχηματίζει λί-μνες. Δὲν μένει ὁμιος ἐκεῖ. "Επειδὴ πιζε-ται εὐρίσκει τρύπες καὶ ξαναβγαίνει πάλι ἀ-πάνω στὴ γῆ καὶ κάμνει τότε τὲς σηγρές.

"Ἐπειὰ ἕνας τόπος ποὺ ἔχει δάση, τὸ ἔ-δαφός του τὸν χειμῶνα δὲν παγώνει καὶ τὸ καλοκαίρι δὲν ζεσταίνεται ὅπως θὰ κρύωνε καὶ ζεσταίνονταν ἀν ἦσαν γυμνὸ, χῶμα καὶ πέτρες μόνον, καὶ τὸ κλίμα αὐτοῦ τοῦ τό-που τὸν χειμῶνα εἶνε ζεστότερον καὶ τὸ κα-λοκαίρι ὁρσοτερότερον. Καὶ χόρτα ἀφθόνα φυτῶνουν μέσα σὲ δάση, ὑπάρχει φυτό-χωμα καὶ τὸ χειμῶνα σχετικὴ ζέστη καὶ τὸ καλοκαίρι σχετικὴ ὑγρασία καὶ εἶσι εὐρί-σκουν πάντοτε βροχὴ τὰ ζῶα μας σὲ δά-

ση. "Ακόμα, ἐπειδὴ σὲ δάση τὸ καλοκαίρι καὶ ιδίως τὴ νύχτα, ὑπάρχει ὑγρασία πε-ρισσότερη ἀπὸ τὸ γυμνὸ ἔδαφος, οἱ ὕδατοὶ γίνονται εὐκολώτερα βροχὴ καὶ εἶσι πέ-φτ. υν περισσότερες βροχὲς ἐκεῖ. Στὰ δάση ἀκόμα, ὑπάρχουν ἀφθόνα κυνήγια, κουνά-βια, λαγοὶ, μπεκάτσες, πέρδικες καὶ πολλὰ ἄλλα, καὶ ὁ ἀέρας εἶνε πάντοτε καθαρὸς καὶ μσχοβολάει ἀπὸ τὰ πεῦκα καὶ ἔλατα,

### β.) Ἐνισχύει κατεστραφῆσαν τὰ δά-ση μας.

"Ὅλα τὰ πλάγια τῶν Τζουμέρικων ἦταν μεγάλα δάση, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ ὀλίγα ἔ-κόμα ἔλατα, ποὺ ἔμειναν ἀπειράκτω, γιὰ μαρτυρία. Τὰ χωριά μας ἦταν πολὺ μικρὰ καὶ οἱ κάτοικοι ζοῦσαν ἀπὸ τὴν κτηνοτροφία. Ἄλλὰ τὸν καιρὸ ποὺ πολεμοῦσαμε μὲ τοὺς Τούρκους καὶ περισσότερο στὴ Μεγάλῃ ἐ-πανάστασι τοῦ 1821 καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὴ κατέφυγαν ἐμεῖ καὶ ἄλλοι ἀπὸ διάφορα κα-τεστραμμένα χωριά, γιατί εἶδαν, πῶς σὲ παρήμερα καὶ σὲ δεινὰ χωριά, ὑπάρχει περισσότερη ἀσφάλεια ἀπὸ τοὺς κάμπους.

Τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου εἶδαν πῶς τὰ ἐ-πλήρωσαν ἀκριβὰ κυρίως οἱ καμπίσιοι. "Ε-ται λοιπὸν τὰ χωριά μας ἐμεγάλωσαν, μαζὺ ὁ-μῶς μεγάλωσαν καὶ αἱ ἀνάγκες τῆς ζωῆς τῶν καὶ ὀναγκάστικαν τότε οἱ κάτοικοι νὰ ἀ-τοίξουν χωρὶς γιὰ καλλιέργεια. "Ἀρχισε τότε ἡ ἐκχέρσεσις τῶν πλάγια τοῦ βουνοῦ ἢ καταραμένη αὐτὴ ἐργασία, ἡ πρώτη καὶ μερὰ καὶ αὐτὴ τῆς καὶ αὐτοφῆς. Πεσοδόσετε τῶρα καὶ τὴν σπατάλη ξύλευσι. γιὰ φτιάξ, τὲς ἀσυνειδήτες καὶ συνειδητὲς κυρναῖες, τὸ ἀσυλλόγιστο κόψιμο τῶν κλωναρίων, τῶν δένδρων γιὰ νὰ θάψω, ἢ γιὰ τὴν ἀμείβοδα ὀλοτομία τῶν δένδρων γιὰ καλὺβες, φράκτες, μαδριά, κληματαριὲς καὶ οἰκοδο-μὲς καὶ ἄλλα μπροστὰ γιὰ ὅλα. τὰ κακὰ ποὺ ὑπέφερον τὴν καταστροφὴν τοῦ δά-σους.

Τὸ ἔδαφος ἀπογυμνώθηκε, αἱ βροχὲς πέ-φτουν μὲ ὀρμὴ ἀπ' εὐθείας σὲ χῶμα, τὸ νερὸ ποὺθενὰ πλέον δὲν ἐμποδίζεται, σχη-ματίζῃ ὀρμητικὸς χειμάρρους, ποὺ ἀνοίγου-νε στὴ γῆ φοβερὲς ρεματιὲς καὶ χαράδρες, ποὺ παρασέρουν τὸ χῶμα καὶ τὲς πέτρες, ποὺ καταστρέφουν σπήνια καὶ κτήματα τοῦ πλημυρίζουν τοὺς κάμπους καὶ καταστρέ-φου τὰ σταγὰ, καὶ ξεπλένουν τοὺς πλοῖ-νοὺς τόπους.

(ἀκολουθεῖ)

### Ἐξοδόσεις

Ἐξεδόθη τὴν 1ην Ἰανουαρίου ὁ 10ος Τόμος τῆς ἐφημερίδος «Κοινοτάλλης ὁρ-γάνου» τοῦ Συλλόγου Συρρακιωτῶν ὁ «Κολέτης» μὲ πλουσίαν καὶ πανηγυρι-κὴν ἔλκην. Συμπεριλαμβανόμεν εἰς τοὺς Τζουμέρ-κίως τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΙΝΤΖΟΣ

ΙΑΤΡΟΣ

Ἰωάννινα

Ὁδὸς Μάνου Ἀριθ. 2

ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ

ΑΔΕΛΦΟΝ ΣΙΑΜΟΥ

Ἀγρίνιον

Τιμότης ἐγνωσμένη—Τέχνη ἀπαράμιλλος

ΑΛΕΥΡΟΜΗΛΟΣ

(διὰ πετρελαιομηχανῆς)

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΡΟΝΤΟΠΙΑΝΝΗ

Πλατεία Μαβίλλη—ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ἔργασιν Εὐσυνειδήτους—Τιμαὶ λογικαί

ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ "ΝΕΟΝ."

ΜΙΧΑΗΛ ΛΩΛΑ

Ἰωάννινα

Ὁδὸς Ἀβέρωφ ἀριθ. 157

Καθαριότης—Εὐεκερίνευσις

ΚΑΦΕ - ΖΥΘΟ - ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

"Η ΑΥΡΑ"

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΠΕΤΣΑΛΙΤΗ

Με δραστήριον διευθυντὴν τὸν Τζουμερτζιώτην ΜΗΤΣΟΝ ΜΑΣΑΛΗ

Νέα ἐκλατεῖα—Ἰωάννινα

Ζυθοὶ πεφημισμένοι Μάρου—Ὑλικά γλυκυσμάτων γνήσια

Καθαριότης — περιποιήσις

Νέον Καλλιτεχνικὸν Ὑποδηματοποιεῖον

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΣΤΑΔΗΜΑ

Ὁδὸς Παπάζογλου ἀριθ. 5—Ἰωάννινα

Κομψότης—Τιμαὶ λογικαί—Στερεότης

Ἐπισκεφθῆτε μιά φορά καὶ θὰ πείσθητε